

san naaninan - nimòrò 37
 marisi kalo - san 1975
 bp 24
bamakò
mali
 dòròmè 4 - cep : 0155

kibaru

a bë bò mali kibarudiso ka yamaruya kònò

kibaru sanyèlèma seli sabanan kèra mali mara kelen kelen de kònò nyinan

nyinan, an bëe y'a dòn ko yèlèma donna kibaru sanyèlèma seli la. o sòròla mun fè ? o sòròla jamana yèrè kunkobaw gèlèyali de fè waati in kònò. gèlèya kòrò minw, n'an b'olu dòn, n'o ye ja-kòngò ye, ani taji, ani magonyè fèn caman wèrèw, ani ji ye ti-nyèni min kè nyinan. olu dafalan ma kè fèn wèrè ye kèlè kò, kèlè min bë mali ani otiwalita cè.

nin bëe de kòsòn, nyèmògòw y'a jira ko kibaru sanyèlèma seli sabanan ka kè mali mara kelen kelen bëe kònò, ka bamakò, n'o ye mali galoduguba ye, k'o ta dabila, k'a da dunanw ni lasigidenw gassi kan, olu kana na a fò k'an bë nyènajè kan, k'a kè kélèdaga kérè fè. nka, san wèrè, ni ala sònna, a seli ka kan ka kè a cogo la, n'o y'a sòrò, kow nògòyara.

min ye mali mara kelen kelen kibaru sanyèlèma seli ye, o kèra nin, cogo in de la :

ka bo jiri konyè sèriwusida la

an bëna don wagabò waati la. o kòsòn, laadilikan dama dòw bë jiriw konyè sèriwusida fè, k'a fò sènèkèlaw ye, o laadilikan bë sènèkè cogo minw kan, olu filè nin ye : yòrò minw waga bë se ka bò, ka kè foro ye, ani yòrò minw waga man kan ka bò, ka kè foro ye.

jiriw konyè sèriwusida bë sènèkèlaw ladònniya ko yòrò bëe waga man kan ka bò, ani yòrò bëe jiriw man kan ka tigè, ka kè foro ye. (a tò bë nyè 3 la)

kayi ye nyènajè kè kita, marisi kalo tile 16, f'a tile 20.

bamakò y'a kè a kubeda kelen kelen bëe kònò.

sikaso y'a kè buguni, feburuye kalo tile 22 n'a tile 23.

segu y'a kè san, feburuye kalo tile 14 n'a tile 15.

mòti y'a kè mòti, marisi kalo tile 1 n'a tile 2.

gawo y'a kè gawo, marisi kalo tile 8 n'a tile 9.

min ye bamakò dugu yèrè ye, marisi kalo tile 28 fo a tile 30, nasaraburufiyèlaw ka nyògòndan ani lakòlidénw fana ka nyògòndan balikukalan ani kibaru fasa dali la, olu de kèra nyènajè fanba ye. nka, jelimusow ani faso dònkèla waraw fana y'u seko kè. a nisòndiya kow danna ninw de ma.

ala ka san wèrè ta jira an bëe la, hèrè, si, ani kènèya kònò.

amadu ganyi kantè

n'i ye dugaw ye mógo su kan...

an bëe y'a mèn arajo la ko kuna-tòw ka donba kèra nyènajèba ye nyinan, bamakò ani mali dugu caman na. o seli sen fè, kuma caman fòra, k'a jira ko mali nyèmògòw sago bë ka kuna kélè cogoya bëe la, fò k'a silatunun mali kònò.

n'a fòra ko kuna bë kélè mali kònò, o kuma tè kuma gansan ye, bawo dòkòtòròw bë kunatò ni bagitò minw

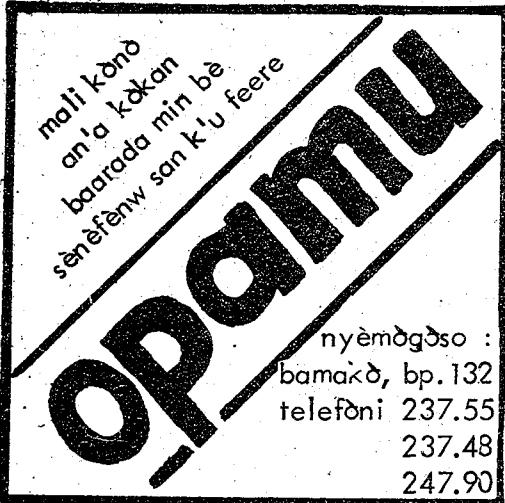
furakè mali kònò, o mógo ka ca ni mógo 96 000 ye.

dòkòtòròw bë o baaraba min kè, u bë sègèn cogo min, ka furakisè di mógo ma, walima k'u sògò, n'i y'i miiri o la, i b'a dòn ko foli ni walenyumandòn ka kan ka kè u ye, ka fò kènè kan, bawo sanji kòrò wòsi tè dòn. (a tò bë nyè 4 la)

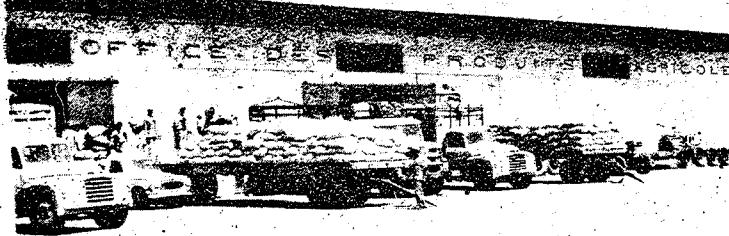
bedèmu ka nyèsin an balima kungo kònò mògòw ma

an balima kungo kònò mògò man ye fasotògòla warimara yòrò ko mèn, nka u t'a dòn, nyèci min b'a la cikèlaw yòrò. bedèmu ye warimara yòrò ye, n'a sigilen tè dugubaw dòròn kama, bawo a bè se ka nafa caman ladon an ka kungo kònò duguw fana la.

banki ye mun ye ? banki ye so ye, min bè wari jago. bawo, a bè jama ka wari min kamali nyògòn kan lamarali sira fè, a bè juru don magotigiw la n'o wari ye, walasa olu fana magow bè se ka dila, i n'a fò, jagokèlaw, bololabaara-kèlaw, mònnikèlaw, sènèkèlaw, baganmaralaw, mobilitigiw, ani mògò caman wèrèw. banki ka juru sàbabu la, nafanyini siraw bè yiriwa joona, ni o nafaw bè se bée lajèlen ma.

mali jiginèba

opamu, aw bée b'a dòn, k'o ye faso jiginèba ye. a ka baara nyèsinnen bè sènèfènw sanni an'u feereli stratigè ma. sènèfènw fana bè feere sèriwusi fè opamu ka hukumu kònò, n'o sèriwusida bè wele ko koperatiwu. faso jiginèba, n'o ye opamu ye, o sèriwusida sigilen bè bamakò. nka, jamana mara yòrò wòorò kelenkelen bée la, opamu ka mògò sugandilen bè sòrò yen, n'a bée

nasara tile la, farajèw ka banki minw tun b'an ka jamana kònò, olu tun tè juru don mògò si la, fo tubabuw dòròn, walasa u k'an ka tigaw san, ani kòoriw. o banki kelenw tun bè dèmè don tubabu ka jagokèsbaw la, n'olu tun bè fèn dilalen doni, ka na an ka jamana kònò. u mago kisè kelèn tun tè an ka jamana denw na. an tun kèlen don bolo kò fè fèn ye.

bedèmu jòyòrò

mali sòròw yiriwali la

nafaba min bè banki ka jurudon na, jamana ka sòròw yiriwali la, o de y'a to mali y'a tògòla banki jò, k'a kòlòsili yèrè di jamana ma, walasa izini kow, ani sènèkè kow ni baganlamò kow ni mònni kow bè se ka yiriwa joona konuman.

o de kòsòn, bedèmu jòra, n'o ye fasotògòla banki ye, n'a ka baara nyèsinnen bè jamana sòròw ni a hadamadenya yiriwaliw ma, ani ka yèlèma cogo nyuman don sènèkè cogow la.

bedèmu bè dèmèdon nafa nyini baarada bée ma, sira bée lajèlen kan. a bè juru don opamu na, ani kòorisènè sèriwusi, ani tigasènè sèriwusi, an'u nyògònna camanw, walasa u ka se ka sènèkèlèw ka sènèfènw san.

bedèmu de sababu la, èsikayèri bè cikèminènw san, k'u feere juru la cikèlaw ma, k'a ta cikèminènw na, ka t'a bila bagan kow la, fo ka taa se mònnikèminènw ma. o bée lajèlen bè sòrò bedèmu sababu la.

faso jiginèba sigira, desanburu kalo tile 4 san 1959 la, sariya fè, min nimòrò ye : 59-29 filanan, n'o y'a kè faso jiginè ye nyòw ni malow ka sira fè, fo ka taa a bila jiridenw ni nakò kònò fènw na.

opamu ye fòroba baarada ye, n'o sirilen tè mògò wèrè la a ka nafolo baara sira kan. baarada in ka wale nyèsinnen bè jago ma, min ye balow ni jiridenw ni nakò kònò fènw sanni n'u feereli ye, an'u jirali sugu wèrèw la. ale de bè nyò, ani malo, ani kaba, ani alikama feere, fo ka taa a bila balo tòw bée la, ani jiridenw, ani nakò kònò fènw, minw bè sènè mali kònò.

wele ko "ènsipèkitèrè"

sènèfènw feereli jamana kònò, an'a kòkan, o konyè bée bè opamu bolo.

opamu ye cikèlaw jigi ye. waati bée, aw bè se ka nyò ni malo sòrò opamu na, sòngò la, min ka nògòn. cikèlaw minw b'u ka sènèfènw feere opamu ma, o cikèlaw b'u ka sini nyèsigi. bawo, opamu ye misiba jabali ye, bée ka kan min nònò la.

musow jòyòrò jamana jòli la

wale minw bòra mali musow ka nyögonyeba kònò, olu dòw fòra aw ye kibaru nimòrò 36 la. hali bi, an b'o wale kelèn de kan.

a kòldsira k'a fò ko npogotigi caman bè kònò ta bòlòn fè, fèn min b'a to, n'o wale cèjugu bè dabila, musow b'a nyini ko ni denmisènninw kalanna, ka se kalanso wòorònan ma, k'u karamògòw k'u sòn hakili la, den sòrò cogoya konyèw kan. o de bè k'e sababu ye, k'u ladònniya walew la, wale minw bè se k'u kisi kònòta ma bòlòn fè.

musow b'a nyini tugunni ko npogotigi minw ye den sòrò, k'a sababuya k'e nin wale ninw dònbaliya ye, k'olu ka ko ka filè konyuman. fèerè ka kan ka nyini olu ye, min b'a to, u bè bolominè yòrò sòrò u ka dinyèlatigè la, walima u ka se k'u ka kalan tò k'e.

tigasènènaw ni

tiga ani suman sènè sèriwusida min nyèsinnen bè an ka tiga ani suman sènè yiriwali ma an'a sanni ma mali kònò, o sèriwusida n'an ka baliku-kalan sèriwusida bolo bè nyögòn bolo kabini tuma jan. nka, kabini salon, u ye waleyaw kura don u ka jè in kònò, k'u ka jè sinsi ka t'a fè. o baara ye mun ye ?

u.y'a jira ko gòfèrènaman bè mògòw ta ka bò fo bamakò ani yòrò jan wèrèw la, ka wariba d'u ma, ka na sanni na. o tigasannaw ni pese likèlaw ninw ni cikèlaw tè nyögòn dòn, dannaya t'u ni nyögòn cè. o de y'a to, tiga sènè sèriwusi y'a nyini balikukalan sèriwusi fè, balikukalanden dòw ka k'e tigasannaw ye u balimaw fè. o b'a to, dannaya bè to tigasènènaw n'u ka sèriwusida in cè cogo min. bawo, balikukalandenw ninw ye somògò yèrèw dògòw ani kòròw ye. o de la, k'a ta salon na fo ka na a bila nyinan na, u b'o waleyaw de la.

o sababu la, kalan dò dayèlèla sirakòrla, nowanburu kalo tile 25. nka, sani o ka k'e, nyögondan dò

mali musow b'a nyini ko den ko kunnafonidisow ka jènsèn jamana kònò, min b'a to, wolomusow n'u denw bè kènèya sòrò, ani k'u lakanà. n'o kèra, du ka sòròw bè kisi tinyèni ma.

musow danbe

musow bè fura minw mu, wàlima safunè minw k'e k'u ko, walasa u farikolo ka jèya, o ye fèn ye, fèn min bè farafin danbe lagosi. farafin danbe dun y'a ka finya de ye. a nyinin bè, o walew ka dabila, bawo jirikuru mèn o mèn ji la, a tè k'e bama ye.

damatèmèn walew

musow ko damatèmèn wale minw bè k'e furusiriw ni denkundiw ni sawaw la, ko olu ka dabila, bawo u waritinyè n'u baaratinyè ka bon, wa bònèba don hadamaden ma.

tigasannaw cè

fòlò kèra. janaw minw bòra o nyögondan in na, nyamina, kulukòrò ani sirakòrla, u ye nyögòn kùnbèn sirakòrla, nowanburu kalo tile 25.

kalan min kèra u kun, o kalan tun bè basikili, peselikè cogo, bòrèdan cogo, ani baara in waleyaw wèrèw kan.

kalan in kuncèra ni nisòndiya ani kunkòròta ye kalandenw fè kosèbè, barisa, u y'a jira k'a fò, nin bè k'e wale ye, min bè kalanden tòw ani karamògò tòw dusu don, ka t'a fè, ka baara in minè u bolo fila la.

o tuma na, u b'a nyini sènèkè sèriwusida tòw fana fè, u fana ka o nyögòn daminè u ka yòròw la, walasa balikukalandenw ka sanni k'e u fè, sani ka mògò wèrèw ta ka bò bamakò ni yòrò wèrèw la, k'u sara wariba la.

an b'a nyini ala fè, hali bi, ala ka dò fara tiga sènè sèriwusida ni balikukalan sèriwusida ka bèn kan, ala k'u taa nyè fè.

balikukalandenw ani karamògòw ka bò sirakòrla

u b'a nyini ko denkundi ka dan cèw ta ma, musow kana dalajè a la. u b'a nyini silamè furusiri ni mèrla furusiri ani konyòkoli bèe ka k'e don kelen na. konyò minèn siri ani konyò minèn foni, olu fana ka dabila.

mali musow y'a jira k'a fò, sangabonda tile wolonwula sigi ka dabila.

musow hakilila taw kunnafonisèbèn kònò

mali musow b'a nyini ko yòrò ka bila musow ye kunnafonisèbèn kònò, min b'a to, musow bè se k'u hakilila taw fò o sèbèn kònò mali konyèw kan. mayimuna

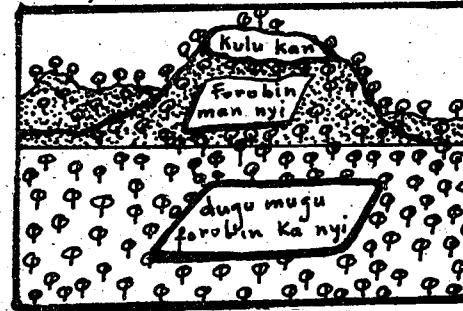
ka bò

jiri konyè sèriwusida la

o yòròw ye yòrò jumènw ye ?

a fòldfòld y'e kulu sanfèlaw ye, ani a kuncèmala, ani a jiginjigìn. o yòròw jiriw man kan ka tigè, ka k'e foro ye, k'a d'a kan, o yòròw jiriw tigèli kò, ji bè taa ni a bògò ye k'a mana ban dòni dòni, fo ka taa a fara bèe bila kènè kan.

o de y'a to, kulu minw jiri tun nyèlen bè, olu tinyèni sababu bòra o jiriw tigèli de la, k'u k'e foro ye.

a filanan ye kòw jubò yòròw ye : kòw jubò yòròw kulu ni nyögòn cè, o yòròw jiriw fana man kan ka tigè.

o yòròw jiriw mana tigè, sanji min tun bè don dugu kòrò jiri diliw nò fè ka kò ji caya, o sanji tè don tugun dugukolo kòrò. a bèe bè wolowolo duguma, kò ji bè dògoya kò jubò yòrò, fo ka taa a ja pewu. daramani sise

n'i ye dugaw ye mògò su kan...

jikòròni

kunakèlè wale dò fana bè kè mali kònò, n'o ye ka kuna silasa cogo kuraw nyini. o kama, labitani dò jòra jikòròni, kabini san 1934 la, n'o san 41 ye nyinan ye. dòkòtòrò caman bè yen, u bè baara kè su nitile, ka kuna ni bagi cogow filè, ka fura kuraw lajè banabagatòw la tuma o tuma, ka nyinini kè cogoya bée la, walasa ka bana in cogo dòn, ka cogo sòrò a la, min bè se ka mògò kisi bana jugu in ma. o baara tè don kelen baara ye, nka a bè se ka kè sababu ye, kuna ni bagi ka ban pewu, mali kònò ani dinyè yòrò bée.

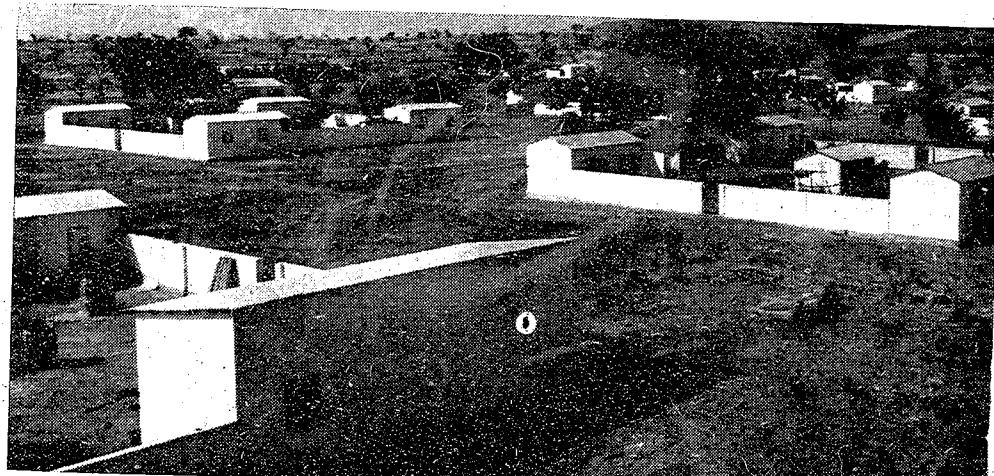
samankò

an bée b'a dòn ko kuna mana juyaya mògò min na, a bè se k'i bolo tinyè, walima k'i sen tinyè, walima i fari yòrò wèrè. o la sa, a bè kè dòw kònò ko, hali n'i kènèyara, i tè se ka baara kè tugun.

o miiri de kèra sababu ye ka tinèniba kè kunatò furakèlen dòw ma : a kèra dòw nyè na ko u ta ye baarakèbaliya ye sa, ko u dahirimè ko tè se ka nyènabò, fo u ka mògò deli tuma o tuma, kq kè sarakanyini ye. o la sa, dòw bè bamakò kèrè fè, u bè wuli sògòma o sògòma, ka taa bamakò dugu kònò, k'i sigi yen, ka tilen k'u ka kuna nò cèjugu jira mògòw la, mògòw ka hinè u la, ka saraka bò k'o d'u ma.

kunatò kòròw mana kè sarakadelila ye ten, u ka mògòya bè nagasi, k'u danbe tinyè. hali n'u farikolo kènèyara, a bè se ka fò ko u bilaman tinènba, ka tèmèn u kununnaman kan. o kòsòn, mògò nyuman dòw ye cogo nyini a la, k'a fò ko cèsiri ka kan ka kè, ka kunatò furakèlenw dege baara la, baara min b'a to u na u dahirimè sòrò u yèrè ye, ka bò sarakadeli jònya la, ka kè hòròn ye.

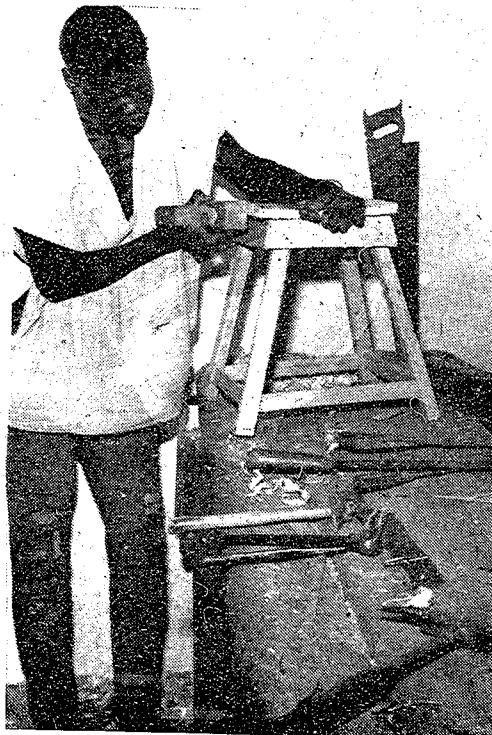
o kòsòn, u ye dugu dò jò samankò, n'o dugu ni bamakò cè bè kilo 17 nyògòn na. samankò dugu jòra cogo min, kibaru delila k'a fò, a nimòrò 12 la, ko : dugu dò jòra samankò, kunatò furakèlenw bè baara nyu-

manw kè yòrò min na. o dugu jò sababu bòra tubabumoriw de la, ani mali gòfèrènaman, ani mògò minw y'u dalajè, ko f'u ka kuna kèlè k'a ban dinyè kònò.

samankò dugu san duuru ye nyinan ye. an bè bi bi min na, kunatò furakèlen mògò 60 nyògòn de bè yen. u bè sènè kè a nyè tan ni fila bée ma, ka sènèkè cogo kuraw waley. mògò dòw bè yen, hali u tè se k'i jò ka baara kè, nka, u sigilen ye sènè kè salon, fo u kelen kelen ka sòrò bènna nyò kilo 950 ma.

dòw fana bè yen, olu bè dege baara dòw la, i n'a fò, jiridèsè, wollobaara, geseda cogo kura, dagadila, ani fèn tòw. u bè fèn minw dila, o fèn wè feere, ka wariba sòrò.

o san duuru in kònò, mògò 55 sera baara la, fo k'a fò u bè se ka u dahirimè sòrò u yèrè ye. olu bòra samankò, ka taa u sigi yòrò wèrè. caman seginna u ka so yèrè, ka baara kè, ka u ka denbaya labalo.

an ye o mògò dò ko mèn, n'o banabagatò bòra buguni, ka san 6 kè jikòròni, ka san 3 kè samankò. sari díra a ma, a taara sènè kè n'o ye buguni. a ye malo min sòrò samiyè kelen kònò, o bènna malo kaama bòrè 35 ma, n'o kèra tòni 2 ni kilo 800 ye. o tigi kèra sènèkèla gana ye, fo ka mògò kènè caman dan. a bòra dingè kònò, a kunkòròtara kosèbè. o sababu bòra samankò dugu baara de la.

o baara nyuman de kòsòn, kolonèli musa tarawele yèrè bòra bamakò ka taa samankò, ka foli dì samankòkaw ma. mògò minw sigilen bè yen ka kunatòw dèmè, a y'olu fo, k'u wàlénymandò. o mògò tè tèmèn mògò duuru kan, nka u bè baara min kè, o baara bè ka maliden bée nimisi wasa, k'a d'a kan, kunatòw ka ko ka gèlèn malidenw ma.

mògòninfin, i kèra mògò kènè ye, i kèra banabagatò ye, an bée ye kelen ye. an bènbow tun b'a fò ko "n'i ye dugaw ye mògò su kan, kana a fò : bò mògò su kan, i k'a fò : bò ne kan". hali bi, malidenw b'a fè k'o sira kelen de taama. baara min bè kè samankò, ka banabagatòw kunkòròtara, k'u danbe segin u ma, o baara bè kè o sira de kán.